

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
www.ip-rs.si
gp.ip@ip-rs.si

Številka: 007-63/2023/2
Datum: 11. 10. 2023

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
gp.mvi@gov.si

ZADEVA: Predlog ureditve obdelave podatkov iz evidenc podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih v Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – MNENJE NA OCENO UČINKOV PO 24. ČLENU ZVOP-2 IN PREDLOG ZAKONA

ZVEZA: vaš dopis št. 071-5/2023/5, prejet dne 3. 10. 2023 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila, 24. člena in 3. točke prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) v nadaljevanju posredujemo priloženo mnenje Informacijskega pooblaščenca (IP) na prejeta oceno učinkov v zvezi z varstvom podatkov in mnenje na predlog besedila novih 135.f, 135.g, 135.h in 135.i členov Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki se nanaša na nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov iz evidenc podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih (podatki za Športnovzgojni karton – ŠVK) s strani Univerze v Ljubljani – Fakultete za šport, pri čemer naj bi bila Univerze v Ljubljani – Fakulteta za šport po vaši oceni pogodbeni obdelovalec, glede na naravo osebnih podatkov pa je razbrati, da gre pri tem za obdelavo osebnih podatkov posebne vrste (podatkov v zvezi z zdravjem), kar izhaja tudi iz namena obdelave.

Predlagano besedilo novih 135.f, 135.g in 135.h člena ZOFVI naj bi se po novem glasilo:

»135.f člen

(obdelava osebnih podatkov iz evidenc podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih)

(1) Za izdelavo poročila za šole Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport (v nadaljnjem besedilu: UL FŠ), obdeluje osebne podatke o učencih oziroma dijakih, ki jih osnovne, srednje šole in gimnazije (v nadaljnjem besedilu: šole) vodijo v evidenci podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih, in sicer:

- *ime in priimek učenca oziroma dijaka,*
- *EMŠO,*
- *spol in*
- *podatke o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učenca oziroma dijaka, ki se nanašajo na: telesno višino, voluminoznost telesa, hitrost alternativnih gibov, eksplozivno moč, koordinacijo gibanja celega telesa, mišično vzdržljivost trupa, gibljivost, mišično vzdržljivost ramenskega obroča in rok, sprintersko hitrost in vzdržljivost v submaksimalnem kontinuiranem naprežanju.*

(2) Osebne podatke iz prvega odstavka tega člena po izobraževalnem programu, razredu, letniku in oddelku šole posredujejo UL FŠ do 31. maja tekočega šolskega leta.

(3) Poročilo iz prvega odstavka tega člena obsega:

- *statistično obdelavo meritev gibalnih sposobnosti in telesnih značilnosti učencev in dijakov glede na Slovenijo in statistične regije,*

- izračun indeksov telesne mase za učence in dijake in analiza sprememb glede na preteklo šolsko leto,
- izračun sprememb telesne višine, mase in deleža maščobne mase za učence in dijake glede na preteklo leto,
- izračun sprememb telesne višine, mase in deleža maščobne mase za učence in dijake v določenem obdobju,
- klasifikacijo prehranjenosti učencev in dijakov glede na mednarodne standarde Svetovne zdravstvene organizacije in standarde IOTF (International Obesity Task Force) ter glede na nacionalne centilne vrednosti,
- izračun indeksa telesne zmogljivosti učencev in dijakov za določeno leto,
- izračun sprememb indeksa telesne zmogljivosti za učence in dijake v določenem obdobju,
- izračun indeksa gibalne učinkovitosti učencev in dijakov za določeno leto,
- izračun sprememb indeksa gibalne učinkovitosti za učence in dijake v določenem obdobju,
- izračun deleža gibalno nadarjenih in gibalno manj kompetentnih učencev in dijakov v določenem letu,
- izračun sprememb deleža gibalno nadarjenih in gibalno manj kompetentnih učencev in dijakov v določenem obdobju,
- izračun osnovnih parametrov gibalne učinkovitosti in telesnega razvoja za dijake in dijakinje različnih tipov srednjih šol,
- analizo vpliva maščobne mase na gibalno učinkovitost učencev in dijakov,
- izdelavo priporočil za razvoj telesne zmogljivosti za naslednje šolsko leto na osnovi analize gibalnih sposobnosti in telesnih značilnosti v primerjavi z obstoječimi domačimi in mednarodnimi raziskavami s področja izobraževanja in javnega zdravja.

(4) V poročilu iz prvega odstavka tega člena UL FŠ ovrednoti gibalne sposobnosti in morfološke značilnosti na ravni učenca, oddelka, razreda, šole in generacije za šolsko leto, v katerem so bile opravljene meritve. Poročilo, ki ga UL FŠ šolam pošlje do 15. junija za tekoče šolsko leto, vključuje:

- ovrednotene individualne rezultate za vsakega učenca in dijaka;
- ovrednotene rezultate za tekoče šolsko leto za vsak oddelek, razred in šolo, ločeno po spolu;
- sklepno poročilo z analizami trendov in primerjavami z ovrednotenimi rezultati iz preteklih obdobj na ravni mestne občine, statistične regije in države.

(5) Šole podatke iz poročila uporabijo za vzgojno izobraževalno delo in za individualno svetovanje zainteresiranim učencem in dijakom oziroma njihovim staršem.

(6) Za namen ugotavljanja trendov sprememb telesnih značilnosti in gibalnih sposobnosti učencev na nacionalni ravni ter kot strokovna pomoč pri oblikovanju nadaljnje strategije razvoja športne vzgoje otrok in mladine in za oblikovanje politik na področju zdravja otrok in mladine ter na področju gibalnega razvoja in športa v osnovnih šolah, srednjih šolah in gimnazijah, poročilo iz prvega odstavka tega člena v delu sklepnega poročila z analizami trendov in primerjavami z ovrednotenimi rezultati iz preteklih obdobj na ravni statistične regije in države UL FŠ posreduje tudi ministrstvu, pristojnemu za izobraževanje. V poročilu za ministrstvo UL FŠ poroča tudi o deležu vključenih učencev in dijakov v določenem šolskem letu v meritve morfoloških značilnosti in gibalnih sposobnosti s primerjavo vključenosti s preteklimi leti z interpretacijo podatkov.

135.g člen.

(položaj UL FŠ v odnosu do šol)

(1) UL FŠ v smislu predpisov s področja varstva osebnih podatkov pri obdelavah iz prejšnjega člena deluje kot obdelovalec podatkov iz evidenc o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih za šole.

(2) Odnos s šolami uredi s pisnim dogovorom o obdelavi podatkov.

135. h člen

(uporaba podatkov)

Po izvedeni obdelavi osebnih podatkov iz XY člena UL FŠ najkasneje do 15. junija za preteklo šolsko leto nepovratno anonimizira s strani šol prejete osebne podatke. Za namen kontinuiranega spremljanja trendov v gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učencev in dijakov UL FŠ

uporablja anonimizirane osebne podatke, iz katerih ni več mogoče določiti posameznega učenca oziroma dijaka.»

Kot podrobneje pojasnjujemo v priloženem mnenju na oceno učinkov, IP najprej izpostavlja, da je glede na prejeto gradivo in pojasnila napačna ocena, da gre pri zbiranju podatkov za ŠVK za zbiranje osebnih podatkov zgolj na podlagi soglasja. Gre namreč za zbiranje osebnih podatkov na podlagi zakona, ki pa kot dodatno omejitev oz. ukrep za zagotavljanje varstva predvideva pogoj soglasja (v povezavi s 3. odstavkom 6. člena ZVOP-2). V zvezi s tem se sprašujemo, ali je glede na v gradivu predstavljeno bistveno razširjeno obdelavo in obseg osebnih podatkov glede na nabor osebnih podatkov iz ŠVK, mogoče šteti, da je zgolj primarno soglasje za zbiranje teh podatkov na podlagi posameznih obstoječih področnih predpisov (npr. Zakona o osnovni šoli, Zakona o gimnazijah, Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju) mogoče šteti že tudi kot zadostni ukrep in pravno podlago v povezavi s posameznimi predpisi za **v predlogu sprememb opisano obširno nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov, ki dejansko vključuje zbiranje in izdelavo dodatnih izvedenih osebnih podatkov, ki vsebujejo bistveno več informacij kot prvotno zbrani podatki in imajo posledično lahko bistveno drugačne resne posledice za zasebnost posameznikov v smislu tveganj morebitne nadaljnje uporabe.** Glede na naravo podatkov in njihove nadaljnje obdelave, ki bistveno presega zgolj namene in obseg podatkov iz omenjene obstoječe zakonodaje, IP ocenjuje, da gre v opisanem primeru brez dvoma za obdelavo osebnih podatkov v zvezi z zdravjem, za zbiranje katerih bi morali biti izpolnjeni pogoji iz 9. člena Splošne uredbe (sklepamo, da gre bodisi za pravno podlago iz točk g ali i 2. odstavka 9. člena Splošne uredbe).

Prav tako se glede na predlagano dikcijo novih členov zastavlja vprašanje, ali gre dejansko za urejanje pogodbene obdelave, ali pa gre za novo, dodatno in bistveno razširjeno urejanje obdelave ter zbiranja dodatnih osebnih podatkov, pri čemer Univerza v Ljubljani – Fakultete za šport glede na zapisano ne nastopa zgolj kot pogodbeni obdelovalec podatkov, ampak ima lastnosti upravljavca.

Nadalje izpostavljamo, da opisana in zakonsko predvidena nadaljnja hramba podatkov v 'anonimizirani' obliki pomeni resno tveganje za nezakonito nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov. Vsaka oblika hrambe podatkov v obsegu, ki omogoča določljivost posameznika oziroma, na podlagi katerih bi v zvezi s podatki iz drugih zbirk lahko bili posamezniki določljivi namreč pomeni obdelavo osebnih podatkov. Zato predlagamo, da točneje določite, katere podatke naj bi Univerza v Ljubljani – Fakulteta za šport hranila po izdelavi analiz (npr. statistične podatke o spremembi deleža gibalno nadarjenih in gibalno manj kompetentnih učencev in dijakov v določenem obdobju za posamezno šolo ali regijo), IP pa nikakor ne vidi utemeljitve sorazmernosti posega v zasebnost, ki bi ga pomenila hramba (ali celo posredovanje izvršilni veji oblasti) podatkov na način hrambe po posameznih učencih (četudi npr. brez imena in priimka ter EMŠO).

Kot podrobneje pojasnjujemo v priloženem mnenju na oceno učinkov, zato IP ocenjuje, da bi bilo treba najprej:

- bistveno dopolniti oceno učinkov, kot pojasnjuje IP v priloženem mnenju,
- v skladu z mnenjem IP točneje ter pravno pravilno oceniti vse vidike obdelave in naravo obdelovanih osebnih podatkov glede na določbe Splošne uredbe,
- na podlagi dopolnjene ocene učinkov identificirati in oceniti vsa tveganja in naravo novih oblik zbiranja in obdelave osebnih podatkov otrok in mladostnikov,
- oceniti in analizirati sorazmernost opisane obdelave z zastavljenim ciljem (v tem smislu je treba jasneje opredeliti cilj, ki ga načrtovana obdelava zasleduje, kot npr. je to krepitev zdravja posameznih učencev oz. dijakov, načrtovanje ukrepov na nacionalni ravni ali kaj tretjega),
- opredeliti ustrezne in posebne ukrepe za zaščito temeljnih pravic in interesov posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v zvezi s prepoznanimi tveganji (kot npr. zagotavljanja minimalnega roka hrambe glede na namen, jasna opredelitev, kateri podatki se izbrišejo in kdo je za to odgovoren, opredelitev postopka in možnosti umika soglasja in posledice takega umika, jasna opredelitev odgovornosti posameznih deležnikov za posamezne postopke obdelave, preprečitev nenamenske nadaljnje uporabe podatkov kot npr. s strani zavarovalnic, drugih organov, za namene neposrednega trženja),
- jasno opredeliti vloge posameznih deležnikov v opisani obdelavi (zlasti šol, Univerze v Ljubljani – Fakultete za šport ter ministrstva).

Predlagamo, da predlagane zakonske spremembe in oceno učinkov glede na podane pripombe s ciljem ustreznega varstva osebnih podatkov otrok in mladostnikov ustrezno dopolnite.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.
namestnica informacijske pooblaščenke

Poslati:

- po e-pošti s prilogo: Mnenje glede ocene učinka na varstvo podatkov v zvezi z osnutkom predloga sprememb ZOFVI - ureditev obdelave osebnih podatkov iz zbirk o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih, ki jih vodijo šole po področnih zakonih in pripadajoča ocena učinkov v zvezi z varstvom osebnih podatkov št. 07122-1/2023/68 z dne 11. 10. 2023;
- v vednost s prilogo Ministrstvo za pravosodje: gp.mp@gov.si.